

In opdracht van de Gasthuiszusters van Antwerpen begeleidden het Architectenburo Storme & Van Ranst en de ingenieurs van Atenco de integratie van twee belangrijke ziekenhuizen in het Antwerpse: Sint-Camillus en Sint-Augustinus.

Het project startte in 1987 en integreerde een nieuwbouw en een renovatie tot een doeltreffend geheel dat met zijn geavanceerde medische specialismen en zijn menselijke architectuur, beantwoordt aan de nieuwe behoeften en noden van de patiënt.

## Een nieuw zieken(t)huis voor Antwerpen



Op mensennaam:  
ziekenkamers met terras en balkon.

### Samen sterk

In 1987 startte het integratieproject van twee gerenommeerde Antwerpse ziekenhuizen Sint-Camillus en Sint-Augustinus. Sint-Camillus had zich een reputatie verworven als chirurgisch ziekenhuis terwijl in Sint-Augustinus talrijke Antwerpenaren het levenslicht zagen. Naast een belangrijke kraamafdeling beschikte Sint-Augustinus over diensten voor inwendige geneeskunde, een gespecialiseerde afdeling voor problemen met pasgeborenen (neonatalogie), een afdeling neurochirurgie en een belangrijk centrum voor nierdialyse.

De idee achter de schaalvergroting was het aanbieden van het hoogst mogelijke niveau van medische technologieën, specialismen en diensten die voor elk van de afzonderlijke ziekenhuizen niet haalbaar waren. Voor de patiënt heeft dit voordeel dat hij voor diverse problemen in éénzelfde multidisciplinair ziekenhuis kan worden geholpen.

Vanuit infrastructuur-overwegingen werd geopteerd de diensten te centraliseren op de site van het Sint-Augustinusziekenhuis in Wilrijk.

### Van oud naar nieuw

In een eerste fase werden een energiegebouw en een nieuw ziekenhuis ontworpen, in een tweede fase werd het bestaande Sint-Augustinusgebouw grondig gerenoveerd. Installaties voor verwarming, waterbehandeling en elektriciteit werden ondergebracht in het nieuwe energiegebouw.

De oude bakstenen schoorsteen – een vertrouwd beeld voor de buurtbewoners – werd daardoor overbodig en verdween.

Het nieuw gebouwde ziekenhuis omvat 30.000 m<sup>2</sup> en bestaat uit twee

vleugels: een verpleegblok en een medisch-technisch blok. Het verpleegblok telt vijf niveaus met twee verpleegafdelingen per niveau. Hierbij werd getracht de verpleegeenheden af te stemmen op de medisch-technische afdelingen. Dit om de diensten naadloos op elkaar te laten inspelen.

In het medisch-technisch blok werden vier niveaus voorzien. Beneden bevinden zich het mortuarium met aparte ingang en een parkeergarage voor 140 wagens. Het gelijkvloers huisvest de afdeling kunstnier, de medische beeldvorming, de afdeling nucleaire geneeskunde en de spoedopname met een

eigen, directe toegang. Ook een cafeteria bevindt zich op dit gelijkvloers.

Op de eerste verdieping situeert zich een ruim operatiekwartier met niet minder dan 14 operatiekamers, ontwaking en een afdeling intensieve verzorging. Ventilatiegroepen nemen de tweede verdieping in beslag.

Tijdens de tweede fase, de renovatie (27.000 m<sup>2</sup>) van het bestaande Sint-Augustinusziekenhuis, werden de architecten geconfronteerd met constructieproblemen, omdat tijdens de oorlogsperiode met andere materialen werd gewerkt. Ook de gangen waren

te breed en de rotondes te volumineus omdat men er eertijds met vrachtwagens wou binnenrijden.

Doorheen het ganse project wendden de architecten de know how aan die zij met andere ziekenhuisprojecten, als de bouw van het Universitair Ziekenhuis Antwerpen en het Kinderziekenhuis van de VUB, hadden opgedaan. Projecten waarin de behoeften van de gebruikers het concept mee bepaalden. En voor het Sint-Augustinusproject zijn dit jaarlijks ongeveer 18.000 patiënten die voor korte of langere tijd in dit ziekenhuis verblijven.

Het nieuwe Sint-Augustinus: het hoogst mogelijke niveau van medische technologieën, specialisten en diensten.





De inkom waar zich jaarlijks ongeveer 18.000 patiënten voor korte of lange termijn aanmelden.

### Op mensenmaat

De nieuwe architectuur faciliteert niet alleen de medische dienstverlening, ze wil ook een gevoel van behaaglijkheid scheppen voor de patiënten, door het verhogen van het algemeen comfort en de aanblik van het gehele interieur. Zo werden alle ramen voorzien van dubbele beglazing en zonwering en werden de bestaande terrassen hernieuwd tot aangename balkonnetjes. Het traditionele ziekenhuiswit werd vervangen

door warmere tinten in pastel die op hun beurt harmoniëren met het nieuwe meubilair. Ook hier werd geopteerd voor kwaliteitsmaterialen zoals massief hout en volkern. Voor de bezoekers werd ondertussen een nieuwe parking met meer dan 600 plaatsen aangelegd.

Om een optimale verhouding te realiseren tussen de doeltreffendheid van de medische diensten en de behoeften van de patiënten, werd het project mee

uitgewerkt en opgevolgd door directie, artsen en hoofdverpleegkundigen.

Bovendien diende een permanente dynamiek en alertheid aan de dag gelegd om tijdens de gehele bouwperiode, van 1987 tot 1997, in te spelen op veranderende technieken en normen.

Eenzelfde alertheid waarmee 1.200 verpleegkundigen en 300 artsen elke dag trachten te voldoen aan de noden en wensen van de 623 patiënten die het ziekenhuis kan opnemen.

Licht en openheid creëren een gevoel van behaaglijkheid en comfort.



#### RÉSUMÉ

*A la demande des Sœurs Hospitalières d'Anvers, le bureau d'architecture Storme & Van Ranst et les ingénieurs d'Atenco se sont occupés de l'intégration de deux grands hôpitaux anversois: Saint-Camillus et Saint-Augustinus. Le projet a débuté en 1987 et comprenait la construction d'un nouveau bâtiment et la rénovation de parties anciennes. L'objectif consistait à réaliser un ensemble fonctionnel, doté de caractéristiques très modernes et d'une architecture humaine, susceptible de répondre aux besoins et aux attentes des patients. L'idée derrière l'intégration et l'expansion était d'offrir un service médical à la pointe du progrès. Dans la pratique, cela permet au patient de soigner plusieurs troubles dans un seul et même hôpital multidisciplinaire.*

*Dans le cadre de ce projet, les architectes ont été confrontés à plusieurs difficultés: le respect de normes publiques très strictes en matière de construction d'hôpitaux et les problèmes de construction inhérents à l'ancien bâtiment, conçu pendant la guerre. A cet égard, l'expérience acquise tels que l'Hôpital universitaire d'Anvers ou l'Hôpital des enfants de l'Université libre de Bruxelles, ont été d'un grand recours.*

*En outre, cette mission a exigé de ses responsables une vigilance permanente leur permettant de s'adapter, pendant la réalisation même du projet, à des techniques et à des normes en perpétuelle évolution. Une vigilance similaire à celle des 1.200 infirmiers et 300 médecins qui, chaque jour, s'efforcent de répondre aux besoins et aux désirs des 623 patients que peut accueillir l'hôpital.*



#### SUMMARY

*At the request of the Antwerp hospice sisters, the architect's office Storme & Van Ranst and the engineers from Atenco supervised the amalgamation of two important Antwerp hospitals: Saint-Camillus and Saint-Augustinus. The project began in 1987 and merged a new construction with a renovated one to form one purpose-built unit which satisfied the needs and desires of the patient with its advanced specialist departments and its humane architecture. The logic behind the amalgamation and expansion was to offer the highest possible standard of medical care. For the patient, this means that he can receive help for different complaints in one multidisciplinary hospital.*

*The architects were faced with strict government standards for this project with regard to the new hospital construction, as well as with construction problems relating to the original building – built during the war.*

*The expertise gained from completing other large hospital projects such as the University Hospital of Antwerp or the Children's Hospital of the Free University of Brussels, played a key role here.*

*They also showed great alertness in taking advantage of constantly changing techniques and standards during project execution. The same alertness which is displayed by 1200 nurses and 300 doctors every day when trying to meet the needs and desires of the 623 patients which the hospital can house.*



voor meer informatie  
kan u contact nemen met

## ARCHITEKTENBURO STORME VAN RANST

(mevrouw Janine Bell)

Volhardingstraat 26  
2020 Antwerpen  
tel. (03) 248 48 50  
fax (03) 237 76 98

Nieuwsbrief Nr. 20  
1997